

CARTA DELS U'WA

*Nosaltres naixem sent fills de la terra... Això no ho podem
canviar els indis ni tampoc el blanc (riowa)*

*Els U'WA han escollit l'Agenda Ilatinoamericana
per difondre al món aquesta carta a la
humanitat blanca. L'Agenda l'acull i la
proclama agraïda.*

Més de mil vegades i de mil maneres diferents els hem dit que la terra és la nostra mare, que no volem ni podem vendre-la. Però el blanc sembla que no ho ha entès: insisteix que cedim, venem o maltractem la nostra terra, com si l'indi també fos persona de moltes paraules...

Nosaltres ens preguntem: és costum del blanc vendre la seva mare? No ho sabem! Però el que els U'WA sí que sabem és que el blanc utilitza la mentida com si sentís gust per ella: sap enganyar, mata les seves pròpies cries sense ni tan sols permetre que els seus ulls vegin el sol, ni que el seu nas flairi l'herba; això és execrable, fins i tot per a un "salvatge".

Sabem que el *riowa* ha posat preu a tot el que és viu, fins i tot la mateixa pedra; comercia amb la seva pròpia sang i vol que nosaltres fem el mateix en els nostres territoris sagrats amb *ruiria*, la sang de la terra que ells anomenen petroli... Tot això és estrany als nostres costums. Tot ésser viu té sang: tot arbre, tot vegetal, tot animal, la terra també, i aquesta sang de la terra (*ruiria*, el petroli) és la que ens dóna força a tots, plantes, animals i éssers humans.

Però nosaltres preguntem al *riowa*: com es posa preu a la mare i quant és aquest preu? Ho preguntem, no per desprendre'ns de la nostra, sinó per tractar d'entendre'l més a ell, perquè, després de tot, si l'ós és el nostre germà, també ho és l'ésser humà blanc. Preguntem això, perquè creiem que ell, pel fet de ser civilitzat, potser conegui una manera de posar preu a la seva mare i vendre-la sense caure en la vergonya en què cauria un primitiu. Perquè la terra que trepitgem no és només terra, és la pols dels nostres avantpassats; per això caminem descalços, per estar en contacte amb ells.

Per a l'indi la terra és mare, per al blanc és enemiga. Per a nosaltres, les seves criatures, són les nostres germanes; per a ells són només

mercaderia. El *riowa* sent plaer amb la mort, deixa als camps i a les seves ciutats tants homes estesos com arbres talats a la selva. Nosaltres mai hem comès la insolència de violar esglésies i temples del *riowa*, però ells sí que han vingut a profanar les nostres terres. Aleshores nosaltres preguntem: qui és salvatge?

El *riowa* ha enviat ocells gegants a la lluna (*Siyora*): a ell li diem que l'estimi i la cuidi, que no pot anar per l'univers fent a cada astre el que va fer a cada arbre del bosc aquí a la terra. I preguntem als seus fills: qui va fer el metall amb el qual es va construir cada ploma que va cobrir el gran ocell? Qui va fer el combustible amb què es va alimentar? El *riowa* no ha d'enganyar els seus fills ni mentir-los: ha d'ensenyar que fins i tot per construir un món artificial l'ésser humà necessita la mare terra... Per això, cal estimar-la i cuidar-la...

L'ésser humà continua buscant *ruiria* (el petroli) i en cada explosió que recorre la selva sentim la monstruosa petjada de la mort que ens persegueix a través de les nostres muntanyes. Aquest és el nostre testament.

Al ritme que marxa el món, hi haurà un dia que l'ésser humà reemplaci les muntanyes del còndor per muntanyes de diners. Aleshores, aquesta persona ja no tindrà ningú per comprar-li res, i si hi hagués algú, no tindria res per vendre-li. Quan arribi aquest dia, ja serà massa tard perquè l'ésser humà mediti sobre aquesta bogeria...

Totes les seves ofertes econòmiques sobre el que és sagrat per a nosaltres -com la terra o la seva sang- són un insult per a les nostres oïdes i un suborn per a les nostres creences. Aquest món *Sira* (Déu) i els U'WA únicament l'administrem. Som tan sols una corda del rodó teixit i de la *ukua* (motxilla sagrada per carregar-hi coca), però el teixidor és Ell. Per això els U'WA no podem cedir, maltractar ni vendre

la terra ni la seva sang, ni tampoc les seves criatures, perquè aquests no són els principis del teixit.

Però el blanc no creu l'amo, explota i esclavitza a la seva manera; això no està bé: trenca l'equilibri, trenca *ukua*. Si no podem vendre'ls el que no ens pertany, no s'apropiïn aleshores del que no poden comprar.

Alguns caps blancs s'han aterrit davant el seu poble per la nostra decisió de suïcidi col·lectiu com a últim recurs per defensar la nostra mare terra. Una vegada més ens presenten com a salvatges. Ells busquen confondre, busquen desacreditar. A tot el seu poble li diem: l'U'WA es suïcida per la vida, el blanc es suïcida per monedes. Qui és salvatge?

La humiliació del blanc envers l'indi no té límits: no solament no ens permet viure, també ens diu com hem de morir... no ens van deixar elegir sobre la vida... ara escollim, per tant, sobre la nostra mort.

Durant més de cinc segles hem cedit davant el blanc, davant la seva cobdícia i les seves malalties, com la riba cedeix en temps d'estiu, com el dia cedeix a la nit... El *riowa* ens ha condemnat a viure com a estranys en la nostra mateixa terra. Ens té acorralats en llocs escarpats molt a prop de les penyes sagrades on el nostre cacic Güicaní i la seva tribu van saltar per salvar l'honor i la dignitat del nostre poble davant l'avança ferotge de l'espanyol i del missioner.

Potser una vegada més l'ésser humà blanc viola les lleis de *Sira*, les de la terra i fins i tot les seves pròpies lleis, però no podrà evadir mai la vergonya que els seus fills sentiran pels pares que van marcir el planeta, el van dur a la seva extinció i van robar la terra de l'indi; perquè al final de la freda, dolorosa i trista nit, atziaga per al planeta i per a l'indi, la mateixa nit que semblava tan perenne com l'herba, l'error de l'ésser humà, serà tan gran que ni els seus propis fills estaran disposats a seguir els seus passos, i serà gràcies a ells, a aquests nous fills de la terra, com començarà a entreveure's l'ocàs del regne de l mort i començarà a florir novament la vida... Perquè no hi ha estius eterns, ni cap espècies que pugui imposar-se per sobre de la vida mateixa...

Sempre que l'ésser humà actui amb mala intenció, tard o d'hora haurà de beure el verí de la seva pròpia fel. Perquè no es pot tallar l'arbre sense que també

morin les fulles, i al pou de la vida ningú pot llençar pedres sense trencar la quietud i l'equilibri de l'aigua. Per això, quan els nostres llocs sagrats siguin envaïts amb l'olor de l'home blanc, ja serà a prop la fi no només de l'U'WA, sinó també el del *riowa*. Quan aquest hagi exterminat la darrera tribu del planeta, abans de començar a comptar els seus genocidis, li serà més fàcil començar a comptar els seus darrers dies. Quan aquests temps s'acostin, els ventres de les seves filles no pariran cap fruit, i en les seves vides cada vegada més curtes l'esperit dels seus fills no coneixerà assossec. Quan arribi el temps en què els indis es quedin sense terra, també els arbres es quedaran sense fulles, i aleshores la humanitat es preguntarà per què. Només molt pocs comprendran que tot principi té la seva fi i tota fi el seu principi, perquè a la vida no hi ha res solt, res que no estigui lligat a les lleis de l'existència. La serp haurà de mossegar la seva pròpia cua per tancar així el seu cicle de destrucció i mort. Perquè tot està entrellaçat com la senda enramada del mico.

Potser els U'WA puguem seguir el nostre camí. Aleshores, així com les aus fan els seus llargs viatges sense res a coll, nosaltres continuarem cantant per sostenir l'equilibri de la terra, no solament per a nosaltres i els nostres fills, sinó també per a ell, perquè també la necessita. En el cor dels U'WA hi ha preocupació pel futur dels fills del blanc, tant com pel dels nostres, perquè sabem que quan els darrers indis i les darreres selves caiguin, el destí dels seus fills i el dels nostres serà un de sol.

Si els U'WA podem seguir el nostre camí no retindrem les aus que neixen i nien en el nostre territori; elles podran visitar el seu germà blanc si ho volen. Tampoc retindrem l'aire que neix a les nostres muntanyes; ell podrà seguir tonificant l'alegria dels nens blancs i els nostres rius hauran de partir de les nostres terres tan nets com hi van arribar. Aleshores la puresa dels rius parlarà als éssers humans del món de sota de la puresa del nostre perdó.

